
INFORMACJE

HENRYK ANTOSIAK
Bank Gospodarki Żywnościowej
Warszawa

BANKOWE INSTRUMENTY FINANSOWE W SEKTORZE ROLNYM PO INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Po wejściu Polski w struktury Unii Europejskiej oferta finansowa Banku skierowana dla sektora rolnego zawiera:

- kompleksowe pakiety uwzględniające specyfikę klienta – gospodarstwa rolnego jako przedsiębiorstwa oraz jego rodzinę jako osoby fizyczne;
- pomoc w pozyskiwaniu i rozliczaniu środków pomocowych (funduszy strukturalnych);
- efektywny i sprawny system kredytów pomostowych, ułatwiający wykorzystanie środków unijnych;
- alternatywne produkty finansowania działalności bieżącej, w miejsce dotychczasowego systemu finansowania i interwencjonizmu na rynku rolnym (np. rachunek domicylowy, dyskonto warrantów).

Rolnictwo jest działem, który uzyska największe wsparcie finansowe i dlatego niezbędny jest efektywny i sprawny system finansowo-bankowy obsługujący środki unijne dla rolnictwa i jego otoczenia. W ramach realizacji polityk wspólnotowych w latach 2004-2006 z budżetu UE trafi do rolnictwa i na obszary wiejskie do Polski ok. 7,2 mld euro.

Kwoty te przeznaczone będą na realizację:

- **dopłat** - płatności bezpośrednich w wysokości 25%, 30% i 35%, w kolejnych latach 2004-2006, uzupełnione do poziomu 55%, 60% i 65% ze środków pochodzących z II filaru WPR oraz środków krajowych budżetowych;

- przedsięwzięć w ramach **Funduszy Strukturalnych** - Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwoju obszarów wiejskich”;
- interwencji rynkowej;
- Planu Rozwoju Obszar Wiejskich.

Dopłaty otrzyma producent rolny, czyli osoba fizyczna, prawna, oraz jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, prowadząca na własny rachunek działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym, położonym w granicach RP.

Otrzymanie dopłat przez rolnika, zgodnie z wymogami Agencji Płatniczej, wiąże się z **koniecznością posiadania rachunku bankowego**.

Bank Gospodarki Żywnościowej oferuje specjalny Pakiet Gospodarz, przeznaczony dla rolników indywidualnych i osób prowadzących działy specjalne produkcji rolnej.

Pakiet Gospodarz to produkt bankowy spełniający wymogi rachunków bankowych dla rolników, ubiegających się o dopłaty ze środków pomocowych UE. Osobom, które do 30 września 2004 r. skorzystały z pakietu, BGŻ oferował preferencyjne warunki obsługi.

Pakiet Gospodarz w BGŻ łączy w sobie rachunek bieżący z kontem osobistym, umożliwia dokonywanie operacji finansowych w formie bezgotówkowej oraz zapewnia dostęp do bankowości telefonicznej i internetowej. Dzięki Pakietowi klienci BGŻ mieli możliwość m.in. bezpłatnego otwarcia rachunku bieżącego w złotych oraz konta osobistego Integrum i bezpłatnego prowadzenia obu rachunków do końca września 2004 r. Ponadto bank proponuje bezpłatnie wydawaną kartę płatniczą Integrum Maestro do konta osobistego, która umożliwia bezpłatne dokonywanie wypłat gotówkowych i płatności za zakupione towary lub usługi.

W ramach pakietu klient może też korzystać z bezpłatnych usług: bankowości telefonicznej - TeleIntegrum oraz internetowej - e-Integrum w koncie osobistym i e-Integrum Firma. Do rachunku bieżącego BGŻ oferuje kartę Integrum Maestro Business, jak również możliwość uzyskania na zasadach uproszczonych debetu dopuszczalnego na realizację bieżących płatności w gospodarstwie. Bank nie pobiera też opłat za przemieszczanie środków finansowych między oboma rachunkami w ramach stałej dyspozycji. Opłaty za dokonywanie przelewów na rachunki w innych bankach, złożone w formie papierowej, w tym również z tytułu płatności na rzecz ZUS/KRUS oferowane są również na korzystnych warunkach cenowych.

Własny rachunek dla producentów żywności jest koniecznością. Bez własnego rachunku bankowego rolnik nie będzie mógł korzystać z należnego mu zwrotu nadwyżki podatku VAT, ani z coraz liczniejszych form wsparcia udzielanego polskiej wsi przez samorządy, ARiMR i Unię Europejską. Jednym z warunków

stawianych przez UE jest konieczność stosowania bezgotówkowej formy tych płatności, tj. przekazywanie ich na rachunek bankowy.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. będąc liderem (ok. 40 % udziału w rynku) w kredytowaniu przedsięwzięć w ramach programu SAPARD, którego realizacja jest podobna do przedsięwzięć wspieranych środkami **strukturalnymi Unii Europejskiej**, jest dobrze przygotowany do obsługi unijnych funduszy strukturalnych.

Szczególne zainteresowanie się BGŻ S.A. uczestnictwem w obsłudze programu SAPARD wynikało z kilku ważnych przesłanek:

1. Zakres przedmiotowy zagadnień, którym przysługiwało wsparcie finansowe w ramach czterech najważniejszych działań programu (przetwórstwo artykułów rolnych i rybnych, inwestycje w gospodarstwach rolnych, rozwój infrastruktury obszarów wiejskich, różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich) w znacznym stopniu pokrywa się z obszarem dotychczasowych doświadczeń i specjalizacji Banku.
2. Podmioty podejmujące przedsięwzięcia z zakresu wymienionych czterech działań, tj. zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego, rolnicy i jednostki samorządu terytorialnego stanowią bardzo istotną część obecnych i potencjalnych klientów Banku.
3. Przygotowaniem do obsługi unijnych funduszy strukturalnych po wejściu Polski do Unii.

Powyższe względy zadecydowały, że BGŻ S.A. bardzo aktywnie włączył się w realizację programu SAPARD i rozpoczął obsługę bankową uczestników tego programu już od 15 lipca 2002 r., czyli w niespełna dwa tygodnie po uruchomieniu tego programu w Polsce.

BGŻ został zaproszony przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do prac nad ustaleniem sposobu prefinansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich” oraz Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich. BGŻ S.A. jest również reprezentowany przez Parlamentarny Zespół ds. absorpcji środków unijnych.

Oprócz działań podejmowanych na szerszym forum, BGŻ S.A. prowadzi szereg prac wewnętrznych, służących przygotowaniu się do obsługi przedsięwzięć realizowanych w ramach programów operacyjnych. W Banku utworzone zostało Biuro ds. Funduszy Strukturalnych i Programów Europejskich, mające koordynować działalność z tego zakresu. Dzięki temu nasi klienci będą mogli skorzystać z fachowych i praktycznych porad jak uzyskać środki dla nich przeznaczone w ramach Funduszy Strukturalnych. Prowadzona jest także działalność szkoleniowa (przede wszystkim w oddziałach Banku) z zakresu wykorzystania funduszy strukturalnych Unii.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. po wejściu Polski do Unii Europejskiej oferuje kredyt, który został tak opracowany, aby maksymalnie ułatwić Klientom wykorzystanie dostępnych w Unii Europejskiej Funduszy Strukturalnych. Kredyt ma niższy od komercyjnego kredytu inwestycyjnego wymagany udział własny, niższe prowizje i oprocentowanie, jego spłata jest odroczone karencją do czasu zwrotu dotacji na konto Klienta.

W trosce o zadowolenie swoich Klientów BGŻ S.A. stale wzbogaca swoją ofertę produktową, podwyższa poziom obsługi Klientów i pragnie być aktywnym partnerem dla wszystkich przedsiębiorstw działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

BGŻ oferuje wszystkim podmiotom, kompleksową ofertę produktów i usług bankowych pomocnych w zarządzaniu finansami każdego rodzaju firmy.

Wśród szerokiej oferty produktów bankowych, które szczególnie mogą zainteresować sektor rolny można wymienić:

➔ **dyskonto warrantów** – produkt przeznaczony na finansowanie skupu i przechowywanie zapasów złożonych na skład w domu składowym. Polega na udzieleniu kredytu pod zastaw dowodu składowego.

Zalety produktu:

- szybki dostęp do środków finansowych,
- zachowanie lub poprawa płynności finansowej klientów domów składowych,
- wspieranie działalności Klientów domów składowych poprzez finansowanie ich działalności w oparciu o złożone towary na skład,
- możliwość uzyskania przez Klienta domu składowego dogodniejszej ceny za towary rolne złożone na skład.

Cechy produktu:

1. Należność Banku z tytułu dyskonta warrantów ewidencjonowana jest w rachunku kredytowym.
2. Każdorazowe przyjęcie do dyskonta warrantów jest równoznaczne z zawarciem umowy o dyskonto warrantów.
3. Okres dyskontowania warrantów nie może być dłuższy niż 1 rok, przy czym termin płatności każdego ze zdyskontowanych warrantów nie może przekraczać 30 czerwca danego roku przed rozpoczęciem nowej kampanii żniwnej.
4. Dyskontowaniu podlega 80% najniższej kwoty - określającej wartość towarów złożonych na skład, stanowiących zabezpieczenie każdego przedłożonego warrantu do dyskonta – ustalonej:
 - a) wg cen interwencyjnych,
 - b) wg wartości ubezpieczenia określonej w treści warrantu,

- c) jako różnica pomiędzy kwotą określoną do zapłaty w pierwszym indosie warrantu, a sumą obciążeń należnych od posiadacza dowodu składowego określoną w treści warrantu.
5. Zapłata przez Bank za zdyskontowany warrant następuje w dwóch ratach:
- I rata w wysokości 80% wartości towaru będącej podstawą ustalenia kwoty podlegającej dyskontowaniu,
 - II rata po otrzymaniu przez Bank zapłaty za zdyskontowany warrant w pełnej kwocie określonej w pierwszym indosie warrantu - w wysokości różnicy pomiędzy kwotą określoną w pierwszym indosie warrantu a kwotą przyjętą do dyskonta.
6. Odsetki dyskontowe pobierane są z góry za cały okres dyskontowania warrantów.
7. Odsetki dyskontowe i należna prowizja potrącane są z kwoty wypłacanej za zdyskontowany warrant, tj. z pierwszej raty.
8. Oczekiwanie na rozpatrzenie wniosku o dyskonto warrantów nie powinno przekroczyć:
- 7 dni roboczych - w przypadku, gdy transakcja kredytowa nie wymaga weryfikacji,
 - 14 dni roboczych – w przypadku, gdy transakcja kredytowa wymaga weryfikacji, od dnia przedłożenia wniosku przez klienta wraz z wymaganymi dokumentami.

► **faktoring - wykup wierzytelności handlowych przez BGŻ S.A.** - wykup przez Bank wierzytelności pieniężnych pochodzących z transakcji handlowych, udokumentowanych fakturami z odroczonym terminem płatności, w celu dostarczenia środków pieniężnych Zbywcy wierzytelności przed terminem zapłaty faktury.

Zalety faktoringu:

- faktoring to nie tylko finansowanie, ale kompleksowe narzędzie wspomagające zarządzanie należnościami, poprzez obsługę księgową, dyscyplinowanie płatności oraz możliwość przejęcia przez Bank ryzyka wypłacalności dłużników;
- możliwość wykorzystania sprzętu, wiedzy i doświadczenia Banku w prowadzeniu kont dłużników, monitowaniu i egzekwowaniu należności;
- poprawa płynności finansowej firmy (poprzez „odmrożenie” należności);
- poprawa bilansu firmy poprzez zamianę przyszłych należności na gotówkę (w przypadku dyskonta wierzytelności bez regresu);
- znaczne ograniczenie ryzyka związanego z niesolidnością dłużników (udział banku zwiększa terminowość regulowania przez nich swoich zobowiązań);

- możliwość terminowego realizowania zobowiązań płatniczych przez klienta;
- zniwelowanie ryzyka braku wypłacalności dłużnika (w przypadku dyskonta wierzytelności bez regresu);
- finansowanie działalności bieżącej dostosowane do poziomu sprzedaży;
- możliwość poprawy konkurencyjności oferty poprzez umożliwienie zaoferowania kontrahentom dłuższych terminów płatności bez pogarszania płynności finansowej;
- szansa na utrzymanie pozytywnych kontraktów handlowych z dłużnikiem.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. od lat specjalizuje się w obsłudze branży rolno-spożywczej, w której działają zarówno rolnicy indywidualni, małe przedsiębiorstwa jak też grupy kapitałowe o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. dysponuje szeroką siecią **360 placówek i 340 bankomatów** na terenie całego kraju. Poprzez rozbudowaną sieć placówek mieszkańcy wsi mają dostęp do pełnej gamy produktów i usług bankowych, skierowanych zarówno do podmiotów gospodarczych funkcjonujących na wsi – (małe i średnie firmy, mikrofirmy, rolnicy) jak i do klientów indywidualnych. Klienci BGŻ S.A. posiadają również możliwość kontaktu z bankiem poprzez alternatywne kanały dostępu, oparte na nowoczesnych technologiach teleinformatycznych:

- ☛ **e – Integrum Firma** – jest rozwiązaniem przeznaczonym głównie dla małych, średnich firm oraz mikrofirm – pozwalającym na komunikację klientów z bankiem za pośrednictwem przeglądarki www i sieci Internet. Zalety systemu:
 - dostęp do rachunków bankowych poprzez Internet (7 dni w tygodniu przez 24 godziny, z dowolnego miejsca w kraju i za granicą),
 - niska opłata za realizację przelewów oraz zleceń stałych,
 - oszczędność czasu – brak konieczności osobistych wizyt w oddziałach Banku,
 - informowanie o aktualnej ofercie Banku,
 - powiadamianie o zmianie salda oraz o upływających terminach płatności za pomocą SMS,
 - dokonywanie podstawowych operacji bankowych (przelewy, zlecenia stałe, lokaty terminowe, składanie wniosków kredytowych, o wydanie karty, otwarcie nowego rachunku bankowego),
 - możliwość przelewu wolnych środków na lokatę terminową,
 - możliwość wydruku w każdej chwili wyciągu z rachunku bankowego,
 - możliwość zamówienia potwierdzenia dokonanej operacji,

- gwarantowane bezpieczeństwo wszystkich dokonywanych transakcji,
 - najwyższy na rynku stopień zabezpieczenia dostępu do rachunku (token).
- ⇒ **Home Banking** to jest systemem bankowości elektronicznej wykorzystywanym w Banku, umożliwiającym użytkownikom tej usługi dostęp do rachunków bankowych klienta za pośrednictwem łącz telefonicznych łącząc się z bankiem poprzez numer 0801 800 010. Home Banking to:
- szybki dostęp do informacji na temat środków finansowych na rachunku,
 - możliwość racjonalnego zarządzania środkami na rachunku,
 - oszczędność czasu – brak konieczności osobistych wizyt w oddziałach Banku oraz oszczędność czasu,
 - ułatwienie dla działu księgowości Klienta z rozliczaniem i ewidencjonowaniem przelewów,
 - niskie koszty obsługi,
 - możliwość wydruku w każdej chwili wyciągu z rachunku bankowego,
 - możliwość importu danych z i do systemu finansowo-księgowego klienta,
 - bezpieczeństwo.
- ⇒ **Usługa SMS** – to informacja o rachunku za pomocą telefonu komórkowego
- ⇒ **Usługa TeleIntegrum** – to dostęp do rachunku za pośrednictwem telefonu. Daje one między innymi możliwość sprawdzenia stanu swojego konta, sprawdzenia historii ostatnich operacji na rachunku, opłacenia rachunków, złożenia dyspozycji stałych zleceń płatniczych, założenia lokaty terminowej. Bezpośrednia rozmowa z pracownikiem Banku pozwalana wyjaśnienie wszelkich wątpliwości oraz uzyskanie informacji o pełnej ofercie Banku.
- ⇒ **Usługa e-Integrum** – to dostęp do rachunku poprzez Internet. E-Integrum umożliwia m.in.: realizację przelewów, definiowanie zleceń stałych, zakładanie i zrywanie lokat terminowych, składanie wniosków o wybrane produkty bankowe. System przypomina także Klientom o terminach płatności, informuje ich o stanie środków na koncie, a także powiadamia o nowych ofertach BGŻ. A wszystko to przy stuprocentowej gwarancji bezpieczeństwa. Dostęp do e-integrum to również możliwość skorzystania z atrakcyjnych produktów, na przykład łączącego zalety rachunku a'vista i lokaty terminowej rachunku e – skalacja. Oprocentowanie wyższe niż w przypadku rachunku Integrum-Konto pozwala na uzyskanie dodatkowego dochodu.

W przypadku każdej z powyższych usług Bank zadbał o bezpieczeństwo wszelkich operacji dokonywanych za ich pośrednictwem. Szereg zabezpieczeń, w tym unikalne hasła, kodowanie transmisji danych, zastosowanie innych zabezpieczeń, które chronią system przed ingerencją niepowołanych osób zyskały uznanie zarówno specjalistów jak i coraz większej liczby klientów, którzy decydują się na taką formę współpracy z Bankiem.

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Agencji i Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),

Przez pierwszy okres po integracji europejskiej wybrane cele inwestycyjne będą wspierane również kredytami preferencyjnymi z dopłatami do oprocentowania. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa mając świadomość, że kredyty preferencyjne oraz inne formy subwencjonowania rolnictwa są jednym z efektywniejszych elementów stymulujących przekształcenia w rolnictwie i jego otoczeniu wprowadziła w 2004 roku dwie nowe linie tj.:

- kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, w zakresie nowych technologii w produkcji, w tym wytwarzania surowców do produkcji bioetanolu i biokomponentów, zapewniających wysoką jakość produktu lub dostosowania produkcji zwierzęcej do wymogów sanitarnych, ochrony środowiska i utrzymywania zwierząt – NT;
- kredyt na zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rodzinnego – GR, które skutecznie będą konkurować na europejskim rynku.

Od około 10 lat BGŻ S.A. jest bankiem specjalizującym się w kredytowaniu rolnictwa kredytami preferencyjnymi, zajmuje czołowe miejsce w ich udzielaniu na rynku. W dalszym ciągu będzie kładł duży nacisk na udzielanie kredytów preferencyjnych.

Zgodnie z informacją o planowanej pomocy dla sektora żywnościowego i obszarów wiejskich w okresie 2004-2006, w ramach pomocy krajowej, będą dostępne następujące programy pomocowe:

- kredyt na zakup gruntów rolnych – KZ;
- kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia – MR;
- kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych – GP;
- kredyt na zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rodzinnego – GR;
- kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, w zakresie nowych technologii w rolnictwie – NT;
- kredyty w ramach „Branżowego programu wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych” – BR/10;
- kredyt w ramach „Branżowego programu rozwoju rybołówstwa w Polsce na lata 2000-2006” – BR/12;
- kredyt w ramach „Programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego w Polsce” – BR/14;
- kredyt w ramach „Branżowego programu mleczarskiego” – BR/15;

- kredyt w ramach „Branżowego programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce” – BR/16;
- kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa – IP;
- kredyt na realizację przedsięwzięć w rolnictwie i działach specjalnych produkcji rolnej, mających na celu wykorzystanie posiadanej bazy produkcyjnej gospodarstw rolnych i działów specjalnych, poprzez rozpoczęcie lub zwiększenie produkcji w tych gospodarstwach i działach specjalnych – RP (udzielany do 30.04.2004 r.);
- kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji, zaakceptowanego przez Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Finansów, programu osadnictwa rolniczego na gruntów Skarbu Państwa – OR;
- kredyt na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich oraz miastach do 20 tys. mieszkańców gwarantujących zatrudnienie ludności wiejskiej – MP (udzielany do 30.04.2004 r.);
- kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, huraganu, pożaru, plagi gryzoni lub osuwisk ziemi – KL.

Jednocześnie będą stosowane dopłaty ARiMR do kredytów udzielonych przed dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej.